

PREDSTAVITEV VODENJ PO BARJU, CANKARJEVI SPOMINSKI HIŠI TER VRHNIKI IN NJENI OKOLICI

Pripravila: Marija Zakrajšek,
strokovna sodelavka za turizem

Vrhnika, november 2006

Zavod Ivana Cankarja za kulturo, šport in turizem Vrhnika organizira vodenja po Barju, po Vrhniki ter ogled Cankarjeve spominske hiše, s čimer pokriva potrebe po organiziranih ogledih znamenitosti občine Vrhnika od 1.1.2006 dalje. V preteklosti je bilo organiziranje teh vodenj v domeni Cankarjevega doma Vrhnika in Turističnega društva Blagajana Vrhnika. Danes pod okriljem Zavoda Ivana Cankarja Vrhnika deluje Turistično informacijski center Vrhnika, ki operativno organizira in koordinira našeta vodenja.

Naročniki (šole, društva, ipd.) se obrnejo v TIC, kjer navedejo svoje želje in zahteve glede vodenja, zaposleni v TIC-u pa organizirajo ogled, ki v največji možni meri upošteva želje naročnika. Vloga Zavoda Ivana Cankarja Vrhnika pri tem je, da izstavi račun naročniku, plača vodiče, organizira izobraževanja vodičev in načrtuje programe vodenj.

V preteklih letih sta Cankarjev dom in Turistično društvo Blagajana organizirala več izobraževanj za vodenja po Barju in Vrhniki, zaradi raznovrstnih življenjskih situacij (poroke, zaposlitve, otroci, odselitve, itd.) pa je kljub velikemu številu usposobljenega kadra, občasno le-tega premalo. Trenutno imamo 11 aktivnih vodičev, od katerih jih 8 opravlja dežurstva v Cankarjevi spominski hiši, prav tako 8 jih vodi po Vrhniki, samo 3 vodiči pa vodijo po Barju. Nekateri od teh vodičev izvajajo vse vrste vodenj, drugi pokrivajo samo eno ali dve področji. Glede na veliko zanimanje za vodenja bomo v letu 2007 organizirali izobraževanja v prvi vrsti za Barje, nato pa še za vse ostale vrste vodenj ter pripravili nove programe vodenj.

VODENJA PO BARJU:

Obiskovalci na začetku približno 1 uro poslušajo predavanje z diapozitivi v Cankarjevem domu na Vrhniki. Na predavanju se seznanijo s splošnimi podatki o nastanku, poselitvi, geografiji, geološki sestavi in hidrologiji Ljubljanskega Barja, spoznajo zgodovino poselitve Barja od Mostiščarjev, preko Rimljanov, do srednjeveškega obdobja, nato pa si ogledajo ogrožene rastline in živali na Barju, ter njihov pomen za biotsko raznovrstnost. Na koncu pa se jim na kratko predstavi še pot po kateri se bodo v nadaljevanju podali z avtobusom in odgovarja na morebitna vprašanja. Na terenu si obiskovalci najprej ustvarijo splošno sliko barja ob vožnji skozi tipične barjanske vasi (Sinja Gorica, Blatna Brezovica in Bevke). Nato si ogledajo tri znamenitosti: Mali plac kot edini primer visokega barja na še negozdni razvojni stopnji v Sloveniji, Jurčevo šotišče, kjer vidijo šoto v naravnem okolju in se ob tem seznanijo z nastankom in značilnostmi šote ter naravni spomenik Kuclerjev kamnolom v Lesnem Brdu, kateremu mnogi pravijo kar »geološka učilnica v naravi«. Obiskovalci tu vidijo dober primer orogeneze in narivanja plasti kamnin, ogledajo si lahko učno informacijski geološki steber kamenin, v črnem in sivem apnencu ter slojih skrilavega laporja pa se vidijo številni fosilni ostanki.

Obisk:

Leto 2001: 1.911

Leto 2002: 1.365

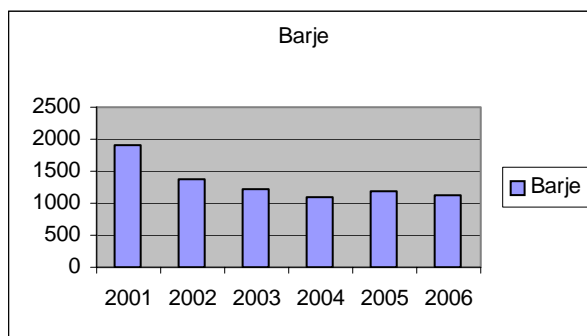
Leto 2003: 1.229

Leto 2004: 1.092

Leto 2005: 1189

Leto 2006: 1111*

- *(podatki do oktobra 2006, VIR: TIC Vrhnika)
- VIR 2001 - 2005: Cankarjev dom Vrhnika

VODENI OGLEDI CANKARJEVE SPOMINSKE HIŠE

Cankarjeva spominska hiša na Klancu je dragocen kulturni spomenik, ki se nahaja na mestu, kjer je nekoč stala lesena, s slamo krita koča, v kateri se je rodil pisatelj Ivan Cankar. Hiša obratuje 6 dni v tednu od aprila do novembra, preostali čas pa so možni ogledi po dogovoru. Organizirane skupine se predhodno najavijo v TIC-u, kjer skrbijo za koordinacijo ogledov in obveščanje vodičev o najavljenih ogledih. Možni so tudi individualni obiski hiše in sleherni obiskovalec je deležen vodenega ogleda hiše.

Vodič obiskovalcem predstavi bistvene značilnosti iz Cankarjevega življenja in dela in pod njegovim vodstvom je na ogled zbirka predmetov, ki prikazuje bivanjske razmere revnejše družine v 19. stoletju. Na policah in vitrinah so razstavljeni Cankarjevi prvotiski, fotografije pisatelja, njegovih sorodnikov in prijateljev ter avtoportreti in risbe. Poleg tega so obiskovalcem na voljo razglednice, brošure in drugi spominki povezani s Cankarjevim življenjem. Ob posebnih dnevih (Cankarjev rojstni dan, dan smrti, kulturni praznik in Cankarjevi dnevi) organiziramo dan odprtih vrat in takrat je vstop v hišo brezplačen.

Obisk:

Leto 2001: 6.022 obiskovalcev

Leto 2002: 6.596 obiskovalcev

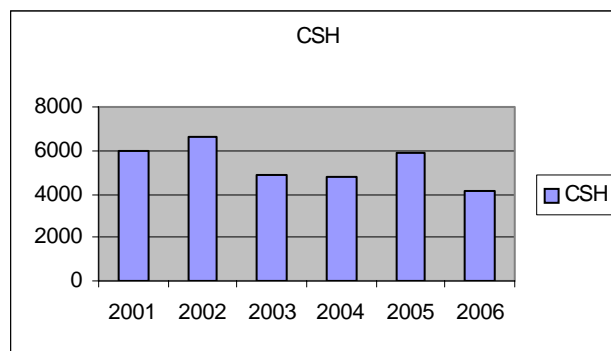
Leto 2003: 4.881 obiskovalcev

Leto 2004: 4.739 obiskovalcev

Leto 2005: 5.909 obiskovalcev

Leto 2006: 4.180 obiskovalcev*

- *(podatki do oktobra, VIR: TIC Vrhnika)
- VIR 2001 - 2005: Cankarjev dom Vrhnika

VODENJA PO VRHNIKI

Turistično društvo in občina Vrhnika so ob stoletnici Cankarjevega rojstva označili hiše, v katerih je pisateljeva družina stanovala in to pot so poimenovali »Po poti Cankarjevih obeležij«, drugi pa tej poti pravijo tudi »Cankarjeva (literarna) pot« in gre za sopomenke. Velik del šolske mladine se še vedno odloča za ta »klasičen program« vodenja po Vrhniki, ki obsega: Cankarjevo spominsko hišo, »Enajsto šolo pod mostom«, Cerkev sv. Trojice, sv. Lenarta in sv. Pavla, Cankarjev spomenik, Močilnik ter materin grob. Ob poti se predstavijo tudi ostale znamenitosti, med drugim hiše, kjer je nekoč stanovala Cankarjeva družina ter pomembne ustanove iz zgodovine in sedanjosti Vrhnike. Na kratko se na začetku predstavi tudi občina Vrhnika kot celota skozi zgodovino in sedanost, vedno pa se vodiči prilagajajo obiskovalcem – njihovim interesom in željam, hkrati pa tudi njihovem nivoju znanja in starosti.

Ostali programi vodenj po Vrhniki vključujejo znamenitosti, kot so izviri Ljubljance – Retovje, Tehniški muzej Bistra, Star Maln, izvir Lintverna, razgledni stolp na Planini, kašča v Verdu, dendrološki spomeniki ter še vrsto drugih zanimivosti. Po dogovoru se obiskovalcem predstavijo tudi mojstri domače in umetnostne obrti na Vrhniki in okolici. Tovrstnih ogledov zaenkrat ni veliko, zato tu vidimo potencial, na katerem bomo gradili nove programe.

Obisk:

2001: 1.431 obiskovalcev

2002: 1.556 obiskovalcev

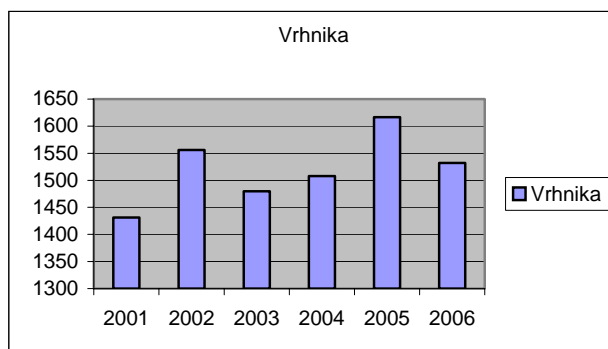
2003: 1.480 obiskovalcev

2004: 1.508 obiskovalcev

2005: 1.617 obiskovalcev

2006: 1.532 obiskovalcev*

- *(podatki do oktobra, VIR: TIC Vrhnika)
- VIR 2001 – 2005: Cankarjev dom Vrhnika in Turistično društvo Blagajana Vrhnika

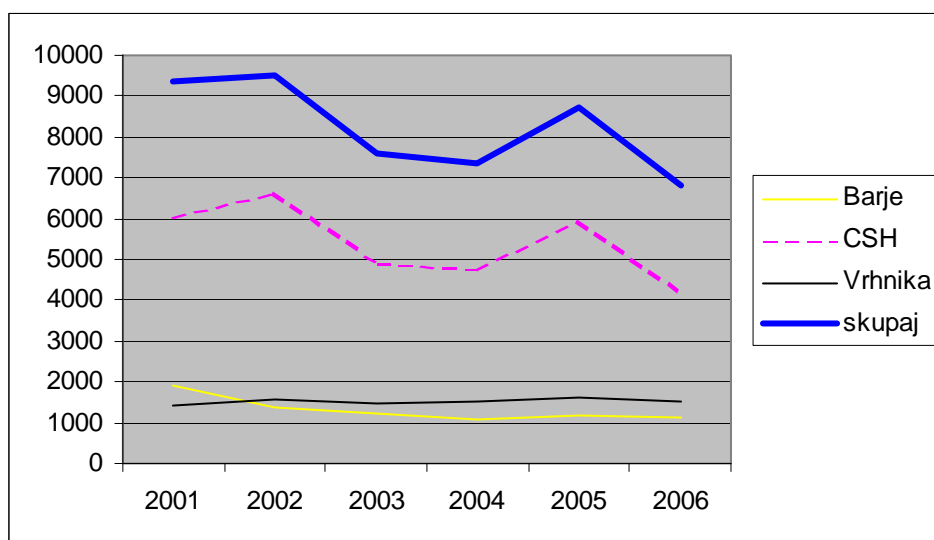
...ČE NA KRATKO POVZAMEMO

V preteklosti so se izvajala vodenja po Barju, po Vrhniku ter organizirani ogledi Cankarjeve spominske hiše s strani dveh subjektov na območju Vrhnik – Cankarjevega doma in Turističnega društva Blagajana Vrhnik. Obisk je med posameznimi leti nihal, v splošnem pa je obisk v preteklih treh letih upadel v primerjavi z letoma 2001 in 2002. Narašča pa obisk vodenj po Vrhniku, kar bo tudi v prihodnosti ena od usmeritev in predmet razvoja. Obisk Barja in Cankarjeve spominske hiše bo potrebno dvigniti vsaj na preteklo raven.

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	skupaj
Barje	1911	1365	1229	1092	1189	1111	7897
CSH	6022	6596	4881	4739	5909	4180	32327
Vrhnika	1431	1556	1480	1508	1617	1532	9124
Skupaj	9364	9517	7590	7339	8715	6823	

*podatki do meseca oktobra 2006

Tabela 1: Obisk vodenj po Barju, po Vrhniku in v Cankarjevi spominski hiši v zadnjih petih letih

Graf 1: Grafični prikaz števila obiskovalcev

PROBLEMI S KATERIMI SE SREČUJEMO:

- Predvsem nam manjka vodičev za vodenja po Barju, ker je za to vodenje potrebno povsem specifično in poglobljeno znanje geologije in botanike,
- Drugi problem s katerim smo se soočili je bilo različno poimenovanje istega oz. podobnega programa vodenja, kar je posledica različnih nosilcev programov vodenj v preteklosti in je vnašalo zmedo med vodiče in zaposlene,
- Modernizacija predstavitve Barja v Cankarjevem domu na Vrhniku je nujno potrebna in je v načrtu za prihodnje leto
- Neenakomeren obisk Cankarjeve spominske hiše, majhen obisk izven organiziranih šolskih skupin,
- Na splošno pomanjkljiva prometna signalizacija v celotni občini, potrebno bi jo bilo tudi poenotiti. Turistična signalizacija (usmerjevalne table) na nekaterih mestih manjka, druge je pomanjkljiva, zastarela ali slabo opazna.

SMERNICE ZA PRIHODNOST

- Utrditi položaj v šolskem izletniškem turizmu,
- Oblikovati integralno ponudbo, ki bo povezovala že obstoječe turistične točke v skupne produkte, takšen primer je združitev vodenja po Vrhniku z obiskom TMS Bistra,
- Vpeljevati nove turistične produkte in jih primerno tržiti,
- Promocija med potencialnimi skupinskimi obiskovalci (društva, sindikati, organizacije) z namenom privabljanja organiziranih turističnih skupin,
- Graditi na prepoznavnosti tako občine kot tudi širšega turističnega območja in s tem povečevati obisk individualnih izletnikov in turistov.

VIRI IN LITERATURA:

- Baze podatkov TIC Vrhnika in TD Blagajana Vrhnika
- Predstavitev naravne in kulturne dediščine v občini Vrhnika (Cankarjev dom Vrhnika)
- Seminar za vodiče po Barju (interno gradivo Cankarjev dom Vrhnika)